

Béres (holpa)

- lalok

M. pe'lddy

Udvarheji kökényös, kökényös,
Abba lakik egy aranyos bérös,
Telle van a szája édös csókkal,
A kalapja körül rozmaringgal.

A kétnyári kökényös, kökényös,
Abba van egy tátottszájú bérös,
Telle van a szája dödöllével,
A kalapja körül van repcével.

-
Béröslegény hová hajtod az ökröt?
Talán bizon kiskertembe bekötöd?
Oda bizon nem kötöd béröslegén az ökröt,
Gyöngé a rozmaring ága, letöröd.

Ha letöröm, mögfizetöm az árát,
Adj egy kapát, hadd vágjak egy rend rózsát,
Ritka rózs, sej-haj, nem lehet rendre vágni,
Meg köll a babám szívének hasanni.

-

Béresdalok

Béreslegény ne terheld a szekeret,
Sajnáld meg aszegény págra ökrödet,
Kettő sánta, a harmadik nagy beteg,
A negyedik nem bírja a szekeret,
Patogatott kukorica de kemény,
Vártalak babsám az este, nem jöttél,
Nem jöhettem, rajtam volt a hetesség,
Látod babám, mijen is a béresség.

-
Béreslegény szántogat a határba,
Elhagyta a pirosképi babája,
Ha elhagyott, majd megvár,
A bodonyos kőkútnál.

-
A béresnek jól megy dolga,
Sej, semmi sincs gondja,
A négy ökrét megeteti,
A járomba fogja,
Hosszu ostor a kezében,
Felül a szekérre,
Onnan nézi merre jár a
Kökényszemű szeretője.

-
Mehalt a béres,
Oda a béres,
Nincs, ki mondja
Az ökröknek, haj, hejre Rendes!

Nagyberki/Dombóvár/?Geöncsér Sándor, 1896.

Bárcsak mindig így lenne,
Mindig vasárnap lenne,
Hogy minden szegény legény
Kedvére tehetne.
K^üetfőn mulatni,
kedden táncolni,
Hej, szerdán délután köll
Aztat kifizetni.
Csütörtökön aludni,
Pénteken fölkelni,
Szombaton megkérdezni,
Kedves gazdám, mit fogok dolgozni?

Somogyegres, Novák, Gyula, 1886.

Gazdauram, adja ki a bérem!
Én már többet a nyáját nem őrzöm,
Elszegődtem Zalaegerszegre,
Csikós löszök jövő esztendőre.
Gyuri fiam, ne hagyj itt bennünket,
Szeressünk, mint kedves cselédünket,
Jön a vásár, vöszök vásárfiját,
Vöszök subát, ráncos-száru csizmát.
Nem köll suba, ráncos-száru csizma,
Mért adta a szép Mariskát másnak?
Viselje hát gondját a nyájának.
Rászállott a varju a kend házára,
Nagy but hozott a kedves gazdámnak/babámnak/,
Höss el madár, törjön el a két szárnyad!
Ne szomorítsd az én kedves gazdám/babám/.

Kálmánca, Kalmár István, 1905.

Jaj, de szegénynek születtem,
Sok rajkó sir körülöttem,
Ojjan nagy az adósságom,
Majd lenyomja mindkét vállom.

Jön a bíró, végrehajtó,
Nem kérdezi, hány a rajkó,
Összeszedi a párnámat,
Mind elviszi a buzámat.

Itt az idő, szántani kő, /kék/
De a kocsim is szerteszét,
A kereke a birónál,
Oldala a fiskárosnál.

Itt az idő, szántani kő, /kék/
De az eke még szerteszét,
Vetőmagom sincs az ágba,
Mind elvitték adósságba.

Nem tudom én, mi a jlle,
Lyukas a házam teteje,
Ojjan nagy adósság nyomja,
Rám szakad a gerendája.

Este van már, feküdni kő,
A sok rajkó vacsorát kér,
De nincs neki vacsorája,
Az ágyában sincs párnája.

Tihany/Kapoly/, Pintér Pálné, 1911.

Kalapál az öreg béres hajnalba,
Keljetek fel béreseim csak gyorsan,
Lassan, lassan öreg béres, csak lassan,
Most eszik a hajszás ökröm a Csalfa.

Ha nem övött, vessen hát a hasára,
Kettős eke elejbe fogód máma,
Jaj, de bajos ezt az urat szolgálni,
Mert keveset ad az ökröknek enni,
Két szál szalma, három répa az abrak,
Jaj, de messze van még az a Szent György nap.

Közeleg az idő, jön az ücsém napja,
Ej, te Jóska fiam, mi lesz veled mostan?
Kárem a levelem, adja oda nékem,
Az esztendő ölég, másikat keresek.

Bérezs vagyok, béres, már el is szegődtem,
Jön az ujesztendő, jön a szekér értem,
Sajnálom ökrömet, a vas járomszögemet,
Cifra nyelvű üsztökémet, a régi szeretőmet.

Osztópán, Farkas István, 1916

Nincs is annál betyárosabb élet,
Amej kislány kocsislegényt szeret,
Mert a kocsis elmegy Kaposvárra,
Cukroz hoz a babája számára.

Büssü, Nagy Mózes Lajos, 1914.

Béreslegény ne rakd meg a szekered,
Sználd meg a szegény pára ökrödet,
Kettő sánta, a harmadik nem mehet,
A negyedik nem bírja a szekeret.

Béreslegény mezitláb ment szántani,
Ottol hatta a csizmáját vasalni,
Kilenc kovács nem merte elvállani,
Egy sem tudott rózsás patkót csinálni.
, Béreslegény hova hajtod az ökröd?
Talán bizon kiskertembe bekötöd?
Oda bizon béreslegény nem kötöd,
Gyenge a rozmaring ága, letöröd.

Öreglak, Árok László, 1902.

Szánt a babám a torvaji határba,
Csireg-csörög lánc az ökör nyakába,
Kemény a föld, még az eke, a vaseke se járja,
Minden lánynak szép a maga babája.

Én is voltam valamikor valakim
Én is tudtam a legénynek hazudni,
De már vagyok tearózsa elhervasztott levele,
Elhervaszt egy béreslegény szerelme.

Édesanyám sokat intett a jóra,
Hogy ne menjek el a kenderfonóba,
Nem hallgattam édesanyám szépen szóló szavára,
Rátanított babám a csalfaságra.

Torvaj, Kozár Józsefné, 1930.

Béreslegény megy a kutra itatni,
Szeretteje vizet visz mosogatni,
Szomján huzza fel a sudárfát, a jeges sudárfát,
Hallgaja a szerettej panasszát.

Három színű szőre van a levannak,
El köll mennem katonának magannak,
Itt köll hagyni, kit igazán szerettem, de tyuhaj szerettem,
Kiér ojjan nagyon sokat szenvedtem.

Azt gondoltam, babám szava mind igaz,
Pedig annak fele széna, fele zab,
Fele széna, fele zab a repcének, a sárga repcének,
Nincs egy igaz szava a szeretőmnek.

Rinyakovácsi, Jandzsó Györgyné, Jeli Ilona, 1908.

Báreslegény, ne rakd meg a szekeret,
Sajnáld meg a szegény pára ökrödöt,
Kettő sánta, a harmadik nem mehet, sejt, de nem mehet.
A negyedik nem bírja a szekeret.

Báreslegény itatni megy a kutra,
Szeretője vizet visz mosogatni,
Ojjan busan húzza föl a sudárfát, a jegs sudárfát,
Busan hallja szeretője panaszát.

Báreslegény, hová hajtod az ökröd?
Talán bizon kiskertembe beküddöd?
Oda bizon báreslegén nem kötöd, de sejt, de nem kötöd,
Gyöngé a rozmaring ága, letöröd.

Ha letöröm, megfizetem az árát,
Adj egy kaszát, hadd vágjak egy rend rózsát!
Ritka rózsába nehéz rendet vágni, sejt, rendet vágni,
Szép a kabán, nehéz tőle elválni.

Szenyér/somogyzsitfa/Tislár Antalné, 1899.

Béresgyerek mezitláb megy szántani,
Otthol hatta a csizmáját vasalni,
"Ilenc kovács nem meri elvadásni,
Egy sem tudott rózsás patkót csinálni.

A tizedik elment a ró ni,
Mer az tudott rózsás patkót csinálni,
Mer az tudott rózsás patkót csinálni,
Barna kislánt meg is tudta ölelni.

Hollád, Mihálicz János, 1899.

Szállj le kakas a kapurul,
Igyál vizet a lapurul,
Merg a lapu édes gyökér,
A szeretóm béreslegény.

Azt gondolod, hogy szeretlek,
Ha egy kicsit megölelek,
Még százszor is megölellek,
Mégsem igazán szeretlek.

Béresgyerek ne rakd meg a szekeret,
Föltöri a vellanyél a kezedet,
Fábul van a vellanyeled, nem másbul,
Föltöri a tenyeredet csunyaúl.

Béresgyerek, ha fölül a szekérre,
Odavág a hajszás ökör fülére,
Hajszás ökör csak a fülét billanti,
Barna kislány a babáját szereti.

Hollád, Mihálcsi János, 1899.

Béreslegény ne rakd meg a szekeret,
Sajnáld meg a szegény szilaj ökrödet,
Kettő sánta, a hammadik nem mehet,
A negyedik nem bírja szekeret.

Ha legény vagy, gyere velem kaszálni,
Ne csak mindig a lányokkal cicázni,
Vágjál ojjan sűrű rendet a réten,
Kilenc kislány ne szedje fel a héten.

Öreglak, Árok László, 1902.

Bjnye béres, mér vagy ojjan kényes,
Hogy a csizmád mindig ojjan fényes,
De a csizmád akármijjen fényes,
A te neved tátottszájú bére.

Az angeli csemegi, csemegi,
Kisütötte a nap a gyökerit,
Fölszántotta azt a Rézmann uraság,
Vetnek bele jövőre majd jó buzát.

Kisbárapáti, Tóth Imre, 1902.

Sej, béreslegény, ha fölül a szekérre,
Durrant egyet /a/ szilajökre fülébe,
Szilajökre csak a fülét billenti,
Sej, béreslegény a babáját öleli.

Sej, a béreslegény mezitláb megy szántani,
A csizmáját otthol hagyta vasalni,
Kilenc kovács nem meri elbánni,
Sej, a csizmára rózsás patkót csinálni.

Sej, béreslegény ne rakd meg a szekeret,
Sajnáld meg a négy szép szilajökrödöt,
Egyik sánta, a harmadik nem mehet,
Sej, a negyedik nem bírja a szekeret.

Magasdpuszta, Sebők Józsefné, 1910.

Béresgyerek hová hajtod az ökröt?
Elhajtom a kiskertedbe, bekötöm,
Oda bizony nem hajtod béresgyerek az ökröd,
Gyenge a rozmaring ága, letöröd.

Ha letörörm, megfizetem az árát,
Hozz egy kaszát, hadd vágjak egy rend rózsát!
Ritja rózsát, sejahaj, nem lehet rendre vágni,
Jaj, de nehéz szeretőre találni.

Béresgyerek ne rakd meg a szekered,
Sajnáld meg a szegény pára ökrödöt,
Kettő nem húz, sejahaj, a harmadik nem mehet,
A negyedik nem bírja a szekeret.

Szenyár, Asszonykórus.

Jaj, de bajos ezt az urat szolgálni,
ert keveset ad az ökörnek enni,
Két szál széna, három répa az abrak,
Jaj, de messze van még az a Szent György-nap.

Közeleg az idő, jön az öcsém napja,
Ej, te Jóska fiam, mim lesz veled mostan?
Kérem a levelem, adja oda nékem,
Az esztendő ölég, másikat keresek.

Béres vagyok, béres, már el is szegődtem,
Jön az új esztendő, jön a szekér értem,
Sajnálom ökrömet/a/ vas járomszögemet,
Cifranyelű üsztökémet, régi szeretőmet.

Béresgyerek hajt a kutra itatni,
A babája vizet visz mosogatni,
Ojan szépen huzza fel a sudárfát,
Hallgatja a szeretője panaszát.

Béresgyerek hová hajtod az ökröd?
Talán bizony kiskertembe bekötöd,
Oda bizony csalfa béreslegény nem kötöd,
Gyöngé a rozmaring ága, letöröd.

Béresgyerek ne rakd meg a szekeret,
Sajnáld meg a szegény pára ökrödöt,
Kettő sánta, a harmadik nem mehet,
A negyedik nem huzza a szekeret.

Siófok, Nagy Dezső, 1922.

Rakott szekér, négy ökör előtte,
Rózsafa az ostoromnak nyele,
Rózsafa az ostoromnak nyele,
Rajtam van az egész világ nyelve
/Rá van írva a szeretőm neve/

Berzence, Semofcsán Ferencné, 1910.

Esik eső az árpataorróra,
Gyere babám segélj fel a lóra,
Borozs vagyok, nem tudok felülni,
Kis pejlovam nem akar mögállni.

Gazdauram adja ki a béröm,
Én már többet a gujáját nem őrzöm,
Ha odaadta a Juliskát másnak,
Viselje hát gondját a jószágnak.

Rinyakovácsi, Jandzsó Györgyné, 1908.

Barna kislány de piros a te szoknyád,
Talán bizony csak esténként veszed rád,
Este bizony, mikor senki sem látja,
Béresgyerek a babám, csak este jár el hozzám.

Béresgyerek, ha fölül a szekérre,
belevág a hajszás ökre fülébe,
Hajszás ökre csak a fülét billenti,
Béresgyerek, seje-haj, a babáját öleli.

Marcali, Szabó János, 1904.

Béresgyerek ne rakd meg a szekerd,
Sajnáld meg a szegény pára ökrödet,
kettő sánta, a harmadik nem mehet,
A negyedik nem huzza a szekeret.

Béresgyerek hová hajtod az ökröt?
Talán bizon kiskertembe bekötöd?
Oda bizon béresgyerek nem kötöd,
Gyenge a rozmaring ága, letöröd.

Ha letöröm, megfűzetem az árát,
Adj egy kaszát, hadd vágjak egy rend rózsát!
Ritka rózsát nem lehetb rendre vágni,
Hű szeretőt, jaj, de nehéz találni.

Curgó, Borbély Teréz, 1913.

Béreslegény jól megrakd a szekered,
Sarjú, túske böködi a tenyered,
Mennél jobban böködi a tenyered,
Annál jobban rakd meg a szekeredet...

Iregszemcse/Ürög/, ,

Bözsi, 1904.

Bartók szoboravatása alkalmával gyűjt. Olsvai-Együd

Bérezs vagyok, béres,
De már elszegődtem,
Sej, itt az ujesztendő,
Itt a kocsi értem.

Sajnálom ökrömet,
Vas járomszögemet,
Sej, cifra ösztökémet,
Szölke szeretőmet.

Lovam a vetésbe,
Lovam a vetésbe,
Taligám a barázdába,
Magam a csárdába
Elszaladt a tuskó,
Utánna a buckó,
Sej, szegény béresgazdám,
Minden kusérustól.

/Van tehenem, Kuli,
Kutyám neve Puli,
Felségem Juli,
Magam vagyok Gyuri,

Kőkezik a Puli,
Borjazik a Kuli,
Babázik a Juli,
Bajba Vanx a Gyuri/

Ádánd, Horváth Ferencné, 1910.

Meghalt a béres,
Oda a béres,
Nem mondja már
Az ökörnek,
Háj-hé, te Rentes!

Meghalt a kanász,
Oda a kanász,
Nem mondja már
A lányoknak,

Gyere be rózsám.

Oda a béres,
Az első béres,
Ki mondja majd
Az ökörnek,
Hajrá, te Kényes!

Torvaj, Tóth Pálné, 1919

Elszegődtem cselédnek/béresnek/
Szent György napján
Jön a szekér értem.

Fölpakolom lédám,
Cifraszüröm, bundám,
Sajnálom ökrömet,
Vas járomszögemet,
Tulipányos ösztökémet,
Barna szeretőmet.

Rinyakovácsi, Jandzsó Györgyné, 1908.

Ó, én szegény kismadár, Mire vetemedtem,
Mikor a buza között Szemet szedegettem,
Törbe estek lábaim, Oda szabadságom, :/:
Kötve vannak szárnyaim, Nincs semmi vigságom.

-
Eladtam én a nyáron, a anyáron,
Az én elnyűtt kabátom, kabátom,
Nem bánom a posztóját, posztóját,
Sem zsinórját, sem gombját, se gombját,
Csak az ára megvóna, megvóna,
Szivem tán nem busúna, busúna.

Tihany, /Kapolyp/, Pintér Pálné, 1911